

УДК 025.17-027.512:002.1-028.27

DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.3.2019.169663>

СПЕЦИФІКА ЕЛЕКТРОННИХ ДОКУМЕНТІВ У СИСТЕМІ БІБЛІОТЕЧНИХ ФОНДІВ

Наталія Кобижча,
старший викладач кафедри
інформаційних технологій
Київського національного університету
культури і мистецтв,
кандидат культурології
(Київ, Україна)
e-mail: shtefanka@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1683-3325>

Мета статті – виявити специфіку електронних документів у системі сучасних бібліотечних фондів. **Методологія дослідження** спирається на загальнонаукові методи пізнання, у тому числі системний підхід, який посприяв аналізу електронного документа як невід’ємної частини бібліотечної справи, фондів та електронного документного простору, як системи загального порядку; застосовано теоретико-емпіричні методи – абстрагування, аналогія, аналіз, дедукція, індукція, редукція та синтез. **Наукова новизна.** Досліджено специфіку електронних фондів у контексті вітчизняних та світових тенденцій розвитку бібліотечної діяльності; проаналізовано різноманітні аспекти формування фондів електронних документів та електронних бібліотек як невід’ємного компонента бібліотечного фонду XXI ст.; уточнено поняття «електронний документ», «електронний фонд», а також відмінності електронного фонду бібліотеки від електронної бібліотеки. **Висновки.** Визначено специфіку електронних документів як форми, що з’явилася в результаті синтезу документного різноманіття та комп’ютерних технологій і наділена властивостями документа, спільними з класом технотронних документів, зі специфічними загальними властивостями, і, водночас, особистісними видовими ознаками. Виявлено, що розширення та доповнення електронного фонду бібліотеки на сучасному етапі – один із пріоритетних напрямків діяльності вітчизняних бібліотек, як на місцевому, так і на національному рівні, що відбувається у межах створення єдиного інформаційного простору та надання інформації в національних та міжнародних інформаційних системах, згідно з Державною цільовою національно-культурною програмою створення єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека XXI».

Ключові слова: електронний документ, електронний фонд бібліотеки, єдина система фондів, інформаційні ресурси.

ВСТУП.

Світові тенденції структуризації інформаційних ресурсів бібліотек значно вплинули на організаційний, методологічний та технологічний характер структури вітчизняної бібліотечної мережі, у складі якої представлено як традиційні так і електронні компоненти, що свідчить про формування та розвиток нового інформаційного середовища, своєрідного симбіозу кількох різнорідних систем. Безумовно дієва тенденція, з огляду на зростання інформаційного попиту користувачів, породжує, тим не менш, велику кількість нагальних проблем, особливо у діяльності центральних (національних та регіональних) вітчизняних бібліотек, фонди яких, із різних обставин, з одного боку, й надалі комплектуються великою кількістю друкованих видань, з іншого – поповнюються повнотекстовими елек-

тронними ресурсами, особливо такими, що не мають друкованих аналогів. Відповідно збільшення об'єму електронних фондів суттєво впливає на зміст і спрямування бібліотечної діяльності в цілому (передусім, маємо на увазі формування інноваційних послуг, трансформацію технологічних процесів обслуговування користувачів, використання ресурсів віддаленого доступу та ін.).

У цьому контексті особливої актуальності набуває питання специфіки електронних документів у контексті загальної системи бібліотечних фондів.

Аналіз джерел засвідчує, що, незважаючи на велику кількість ґрунтовних праць і наукових розвідок вітчизняних та зарубіжних дослідників, присвячених проблематиці електронних фондів бібліотек загалом та електронних документів зокрема, розробка даного питання все ще перебуває на початковій стадії, хоча значний внесок було зроблено Т. Майстрович, яка аналізує сутність електронного документа і визначає можливість застосування даного поняття до ряду об'єктів, що функціонують у комп'ютерному середовищі (Майстрович, 2004, 2005); А. Антопольським, який розглядає теоретичні, правові, документознавчі, фондознавчі та лінгвістичні аспекти створення електронних бібліотек, а також подає рекомендації щодо розробки основних документів, на основі яких створюється електронна бібліотека (Антопольський, 2007). Актуальні питання піднімають Ю. Столяров (2001, 2014), В. Петров, А. Крючин (2015), Л. Трачук (2015) та ін.

На нашу думку, дослідження окресленої проблематики та осмислення місця й ролі електронних документів у системі фондів бібліотек посприє подальшому розвитку диференційованого підходу до формування та використання фондів електронних документів бібліотек, а відповідно й покращенню рівня надання послуг та доступу користувачам.

Мета дослідження. Виявити специфіку електронних документів у системі сучасних бібліотечних фондів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ.

Дослідження проблематики стабілізації зростання бібліотечного фонду, відповідно до тенденції збільшення інформаційних потреб користувачів, ще у 70–80-х рр. ХХ ст. дали змогу науковцям констатувати, що «засоби підтримки самодостатності бібліотек – позитивне, проте не перспективне явище» (Broering, 1986, р. 930), більше того, «бібліотеки більше не можуть дозволяти собі самодостатність» (Kronick, 1982, р. 133), запропонували, натомість, перейти до взаємної достатності, розробляти мережі та проекти спільного використання ресурсів за допомогою комп'ютерних технологій (De Gennaro, 1975).

За прогнозами, зробленими у 1990-х рр. зарубіжними дослідниками М. Брендретом та К. МакКейган (Brandreth, & MacKeigan, 1994), запровадження інноваційних методів надання послуг у бібліотеках та інформаційних центрах (наприклад, електронне сканування документів у поєднанні з передаванням по швидкісних мережах) – єдине вирішення проблеми розширення фондів та покращення рівня надання послуг.

Сучасна політика формування документального фонду спрямовує бібліотеки на стратегію доступу до значно більшого масиву інформації, ніж міститься в її власних ресурсах. Звісно, об'єм інформації, які надає кожна конкретна бібліотека, безпосередньо залежить від таких факторів, як: територіальне розміщення,

реальні потреби користувачів, фінансові можливості, наявність доступу до зовнішніх ресурсів та ін. Склад бібліотечних фондів, критерії яких лишаються традиційними (оптимальний об'єм, інформативність відповідно до потреб користувачів, активний процес оновлення), на сучасному етапі повинні сприяти ефективному виконанню інформаційної, освітньої та культурної функцій. На думку дослідників, у складі фонду, наприклад, публічної бібліотеки повинно міститися до близько п'ятдесяти відсотків найменувань нових видань на різноманітних носіях інформації, а з огляду на світову тенденцію інформатизації, доцільно значно збільшити «не книжні види документів: аудіо-, відео документи, електронні документи, бази даних інтернет» (Матус, 2005, с. 1), більше того, електронні документи позиціонуються не лише як один з фондотворчих об'єктів, а й як фактор, який поєднує традиційні та електронні сегменти документного простору (Майстрович, 2005, с. 4).

На сучасному етапі подібний підхід є невід'ємною частиною бібліотечної діяльності, а надання інформації не лише у традиційній, друкованій формі, а й в електронній, завдяки можливостям застосовувати принципово відмінні засоби її створення, зберігання, використання, а також організації доступу – відмінною характеристикою рівня розвитку суспільства. А. Антопольський зазначає, що сукупність електронних документів та інформаційних систем, які забезпечують їх функціонування, – це своєрідний електронний документний простір, в якому відбувається швидке збільшення колекцій електронних документів (Антопольський, 2007). Дослідник визначає електронну бібліотеку як упорядкований фонд електронних документів, призначений для довготривалого зберігання та суспільного використання, який формується відповідно до визначених критеріїв.

Грунтовні дослідження, здійснені у 2000-х рр., посприяли визнанню електронного документа об'єктом бібліотечної діяльності та створенню спеціалізованих колекцій у структурі бібліотечних фондів (Майстрович, 2004). Проте загальноприйнятого визначення їх і досі не існує – відомі терміни «електронні колекції», «електронні фонди» та «електронні бібліотеки» (Левченко, 2010, с. 152). Так, наприклад, Ю. Столяров, визначаючи бібліотеку як чотирьохелементну систему (користувач, бібліотечний фонд, персонал та матеріально-технічна база), позиціонує фонд електронних документів елементом системи бібліотечного фонду, який взаємодіє з персоналом бібліотеки, існуючою матеріально-технічною базою та використовується користувачем разом із традиційним бібліотечним фондом (Столяров, 2001). Тобто, як частина існуючої системи зі сталими зв'язками, фонд електронних документів не є електронною бібліотекою.

Аналогічна ситуація тривалий час існувала й щодо визначення терміна «електронний документ» (маємо на увазі запропоновані спеціалістами та широкоживані варіанти «електронний документ», «електронне видання» та менш поширені – «електронний ресурс» та ін.). Проте, виходячи з визначень першого як «документа на машинозчитувальному носії, для використання якого необхідні засоби обчислювальної техніки» (ГОСТ 7.83-2001, 2002), а другого як «один або кілька електронних документів, які пройшли редакційно-видавничу обробку, мають вихідні дані та призначені для розповсюдження в незмінному вигляді» (ДСТУ 7157:2010, 2010), можемо констатувати, що дані визначення не охоплювали суттєвих та чітко виражених характеристик: усі документи, які розміщені на

сайтах у мережі інтернет, – це електронні видання, проте редакційно-видавничу обробку проходять лише певні з них.

Закон України від 22.05.2003 № 851-IV визначає електронний документ як «документ, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити документа (...), який може бути створений, переданий, збережений та перетворений електронними засобами у візуальну форму» ("Закон України «Про електронні документи ...»", 2003, с. 275). Зазначимо, що дане визначення базується на позиціонуванні будь-якого документа, як об'єкта, який має властивість передавати інформацію, закріплену на матеріальному носії, у просторі й часі.

Відтак, позиціонуючи електронні документи як форму, що з'явилася в результаті синтезу документного різноманіття та комп'ютерних технологій і наділена властивостями документа, спільними з класом електронних документів, зі специфічними загальними властивостями, і, водночас, особистісними видовими ознаками, дослідники відносять до них: документи, які містяться на окремих носіях, електронні журнали та електронні варіанти друкованих книг (мережеві електронні документи), а також сайти, портали та ін. (як складені електронні видання), проте за наявності певних ідентифікаційних ознак (Майстрович, 2005, с. 40).

Категоріально, фонди електронних документів, як частина єдиної системи фондів бібліотек, поділяються на: фонди електронних видань на оптичних компакт-дисках, USB-флеш-накопичувачах та інших мультимедійних носіях інформації, які є універсальним зібранням повнотекстових електронних видань (текстові та мультимедійні електронні видання, електронні аналоги друкованих видань, версії мережевих доступів на оптичних компакт-дисках, що містять повнотекстову інформацію); фонди мережевих електронних документів віддаленого доступу, які містять електронні документи, розміщені на віддалених технічних засобах, доступ до яких бібліотеки отримують тимчасово, відповідно до умов запропонованих постачальниками інформації, а також мережеві ресурси, розміщені на серверах бібліотек із дозволу постачальників інформації (наприклад, зарубіжні періодичні наукові видання, автореферати дисертацій, дисертації, монографії та ін.); фонди документів електронної бібліотеки (складаються з основного та архівного фондів бібліотеки і комплектуються електронними варіантами друкованих документів та документами електронного походження), формування яких відбувається з метою надання максимального інформаційного простору користувачам у різних галузях знань.

Аналізуючи сучасні тенденції розвитку бібліотечної діяльності в контексті специфіки електронних фондів, зазначимо, що розширення та доповнення електронного фонду бібліотеки на сучасному етапі – один із пріоритетних напрямків діяльності вітчизняних бібліотек, як на місцевому, так і на національному рівні, що відбувається у рамках створення єдиного інформаційного простору та надання інформації в національних та міжнародних інформаційних системах, згідно з Державною цільовою національно-культурною програмою створення єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека XXI» ("Про Програму розвитку бібліотек", 2018).

Так, наприклад, у звіті про наукову діяльність Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, серед пріоритетних досягнень за 2017 р., серед іншо-

го, визначено розбудову електронних ресурсів (електронних фондів, баз даних, архівів, ресурсів бібліометричної та науково-метричної інформації, репозиторію електронних версій наукової періодики та ін.). Варто зазначити, що онлайн-інформаційний комплекс баз даних бібліотеки становить 59 баз (понад 0,85 млн повних текстів) ("Короткий звіт Національної бібліотеки", 2018).

Одеською національною науковою бібліотекою у 2019 р. одним із першочергових завдань визначено розвиток електронних інформаційних ресурсів (власної генерації), активну участь у реалізації програм щодо створення електронної бібліотеки (на державному рівні), а також «поширення практики розміщення видань ОННБ у відкритому доступі; поповнення фонду документами на електронних носіях, отримання доступу до повнотекстових, реферативних, бібліографічних та інших баз даних вітчизняних та закордонних виробників, оцифрування цінних і рідкісних документів, що зберігаються у фондах бібліотеки (...), у співпраці з приватними організаціями, які спеціалізуються на переведенні бібліотечних фондів у електронний варіант» ("Програма розвитку Одеської національної", 2018).

ВИСНОВКИ.

Послуги, які надають бібліотеки користувачам, гарантують рівний доступ до інформації і підтримують суспільство, рівень розвитку якого безпосередньо залежить від знань, різноманітними способами. Діяльність бібліотек на сучасному етапі сприяє розвитку знань, навичок, особистісному зростанню користувачів та дозволяє індивідуально підходити до широкого та різноманітного діапазону знань та думок, відповідно до тенденцій забезпечення високого рівня послуг та доступу для всіх бажаючих, без просторових, матеріальних та інших обмежень.

Внаслідок проведеного дослідження специфіки електронних документів у системі сучасних бібліотечних фондів, вважаємо за доцільне зробити акцент на важливості сприяти еволюційній тенденції, задля збереження та підвищення ролі бібліотек у сферах діяльності. Розрізняючи традиційну та інноваційну діяльність бібліотек, зазначимо, що традиційна діяльність перебуває у гармонії з індустріальним суспільством та інноваційною діяльністю, з тим, що першочергово асоціюється з інформаційним та медійним простором.

СПИСОК ПОСИЛАНЬ

- Антопольский А. Б. Электронные библиотеки: принципы создания. Москва : Либерей-Бинформ, 2007. 288 с.
- ГОСТ 7.83-2001. Электронные издания: Основные виды и выходные сведения: Межгосударственный стандарт : [дата введения 01.07.2002]. Минск : Межгосударственный совет по стандартизации, метрологии и сертификации, 2002. 13 с.
- ДСТУ 7157:2010. Інформація та документація. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості : [чинний із 01.07.2010]. Київ : Держспоживстандарт України, 2010. 14 с.
- Закон України «Про електронні документи та електронний документообіг» : прийнятий 22 трав. 2003 р. № 851-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 36. Ст. 275.
- Короткий звіт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського про наукову діяльність у 2017 р. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/4014> (дата звернення: 1.12.2018).

- Левченко О. И. Создание фонда электронных документов в библиотеке НИИ (на примере информационно-библиотечного центра ИФТТ РАН). *Новые технологии в информационно-библиотечном обеспечении научных исследований* : сб. науч. тр. Екатеринбург, 2010. С. 151–159.
- Майстрович Т. В. Электронный документ как компонент библиотечного фонда : автореф. дис. ... д-ра пед. наук / Рос. гос. б-ка. Москва, 2005. 48 с.
- Майстрович Т. В. Электронный документ как объект библиотечного дела. Москва : Пашков дом, 2004. 247 с.
- Матус Т. Е. Формирование и использование фондов библиотек Ленинградской области. *Библиотечные фонды: проблемы и решения*. 2005. № 5. URL: <http://www.rba.ru/content/activities/section/12/mag/mag06/3b.pdf> (дата обращения: 2.12.2018).
- Петров В., Крючин А. Перспективи використання оптичних носіїв для зберігання цифрових електронних ресурсів. *Бібліотечна планета*. 2015. № 1. С. 18–20.
- Про Програму розвитку бібліотек як інформаційних і культурних центрів на 2019–2020 роки / Перечинська районна рада. 2018. URL: <https://perechyn-rada.gov.ua/про-програму-розвитку-бібліотек-як-ін/> (дата звернення 9.12.2018).
- Програма розвитку Одеської національної наукової бібліотеки на 2019 рік. URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=245410068 (дата звернення: 9.12.2018).
- Столяров Ю. Н. Библиотека как система. *Библиотековедение. Избранное* / Ю. Н. Столяров. Москва, 2001. С. 55–69.
- Столяров Ю. Признаки библиотечного фонда как научного понятия. Дефиниция понятия «библиотечный фонд». *Научные и технические библиотеки*. 2014. № 10. С. 52–60.
- Трачук Л. Електронна бібліотека та колекції документів на сайтах обласних універсальних наукових бібліотек України. *Вісник Книжкової палати*. 2015. № 7. С. 33–37.
- Brandreth M., MacKeigan C., *Electronic Document Delivery – Towards the Virtual Library. Interlun Clare ding & Document Supply*. 1994. Vol. 22. Issue 1. P. 15–19. URL: <https://doi.org/10.1108/02641619410154745>.
- Broering N. C. An Integrated Academic Information Management System (IAIMS) at George-town University. *MEDINFO 1986* : Proceedings of the 5th Conference on Medical Informatics, Washington, October 1986 / Medical Center Library Georgetown University. Washington, DC, 1986. P. 930–941.
- De Gennaro R. Austerity, Technology and Resources Sharing: Research Libraries Face the Future. *Library Journal*. 1975. № 100 (10). P. 17–23.
- Kronick D. A. Goodbye to Farewells: Resource Sharing and Cost Sharing. *Journal of Academic Librarianship*. 1982. № 8 (3). P. 132–136.

REFERENCES

- Antopolskii, A.B. (2007). *Elektronnyye biblioteki: printcity sozdaniia* [Electronic libraries: principles of creation]. Moscow: Libereia-Bibinform [in Russian].
- Elektronnyye izdaniia: Osnovnye vidy i vykhodnye svedeniia: Mezghosudarstvennyi standart* [Electronic editions: Main types and outputs: Interstate standard]. (2002). GOST 7.83-2001, 2002, 1 July. Minsk: Mezghosudarstvennyi soviet po standartizatsii, metrologii i sertifikatcii [in Russian].
- Informatsiia ta dokumentatsiia. Vydannia elektronni. Osnovni vydy ta vykhidni vidomosti* [Information and documentation. Electronic edition. Major forks and outbound information]. (2010). DSTU 7157: 2010, 2010, 1 July. Kyiv: Derzhspozhyvstandart Ukrainy [in Ukrainian].
- Pro elektronni dokumenty ta elektronnyi dokumentoobih [About electronic documents and electronic document circulation]. № 851-IV. (2003) [in Ukrainian].

- Korotkyi zvit Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V.I. Vernadskoho pro naukovu diialnist u 2017 r. [Brief report of V.I. Vernadsky National Library of Ukraine on scientific activity in 2017] (2018). Retrieved from <http://www.nbuv.gov.ua/node/4014> [in Ukrainian].
- Levchenko, O.I. (2010). Sozdanie fonda elektronnykh dokumentov v biblioteke NII (na primere informatcionno-bibliotechnogo tcentra IFTT RAN) [Creating an Electronic Documents Fund in the Research Institute Library (on the example of the Information and Library Center of the Institute of Physics and Technology, Russian Academy of Sciences)]. In *Novye tekhnologii v informatcionno-bibliotechnom obespechenii nauchnykh issledovaniy* [New technologies in information and library support of scientific research] (p. 151-159). Yekaterinburg [in Russian].
- Maistrovich, T.V. (2005). *Elektronnyi dokument kak komponent bibliotechnogo fonda* [Century Electronic document as a component of the library fund]. (Extended abstract of Doctor's thesis). Rossiiskaia gosudarstvennaia biblioteka, Moscow [in Russian].
- Maistrovich, T.V. (2004). *Elektronnyi dokument kak obekt bibliotechnogo dela* [Electronic document as an object of librarianship]. Moscow: Pashkov dom [in Russian].
- Matus, T.E. (2005). Formirovanie i ispolzovanie fondov bibliotek Leningradskoi oblasti [Formation and use of library collections in the Leningrad Region]. *Bibliotechnye fondy: problemy i resheniia*, 5. Retrieved from <http://www.rba.ru/content/activities/section/12/mag/mag06/3b.pdf> [in Russian].
- Petrov, V., & Kriuchyn A. (2015). Perspektivy vykorystannia optychnykh nosiiv dlia zberihannya tsyfrovyykh elektronnykh resursiv [Prospects for the use of optical carriers for storage of digital electronic resources]. *Bibliotechna planeta*, 1, 18-20 [in Ukrainian].
- Pro Prohamu rozvytku bibliotek yak informatsiinykh i kulturnykh tsentriv na 2019–2020 roky [About the Program for the Development of Libraries as Information and Cultural Centers for 2019–2020] (2018). Retrieved from <https://perechyn-rada.gov.ua/pro-prohramu-rozvytku-bibliotek-yak-in/> [in Ukrainian].
- Prohrama rozvytku Odeskoi natsionalnoi naukovoï biblioteky na 2019 rik [Program of development of the Odessa national scientific library for 2019] (2018). Retrieved from http://min-cult.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=245410068 [in Ukrainian].
- Stoliarov, Iu.N. (2001). Biblioteka kak sistema [Library as a system]. In *Bibliotekovedenie. Izbrannoïe* [Library science. Favorites] (pp. 55-69). Moscow: Pashkov dom [in Russian].
- Stoliarov, Iu. (2014). Priznaki bibliotechnogo fonda kak nauchnogo poniatiia. Definitciia poniatiia "bibliotechnyi fond" [Signs of the library stock as a scientific concept. The definition of "library fund"]. *Nauchnye i tekhnicheskie biblioteki*, 10, 52-60 [in Russian].
- Trachuk, L. (2015). Elektronna biblioteka ta kolektsii dokumentiv na saitakh oblasnykh universalnykh naukovykh bibliotek Ukrainy [Electronic library and collection of documents on the sites of regional universal scientific libraries of Ukraine]. *Visnyk Knyzhkovoï palaty*, 7, 33-37 [in Ukrainian].
- Brandreth, M., & MacKeigan, C. (1994). Electronic Document Delivery – Towards the Virtual Library. *Interlending & Document Supply*, 22, 1.15-19. doi:10.1108/02641619410154745 [in English].
- Broering, N.C. (1986). An Integrated Academic Information Management System (IAIMS) at George-town University. In *MEDINFO 1986, Proceedings of the 5th Conference on Medical Informatics* (pp. 930-941). Washington, DC: Medical Center Library Georgetown University [in English].
- De Gennaro, R. (1975). Austerity, Technology and Resources Sharing: Research Libraries Face the Future. *Library Journal*, 100 (10), 17-23 [in English].
- Kronick, D.A. (1982). Goodbye to Farewells: Resource Sharing and Cost Sharing. *Journal of Academic Librarianship*, 8 (3), 132-136 [in English].

UDC 025.17-027.512:002.1-028.27

Natalya Kobyzhcha,
Senior Lecturer,
Information Technologies Department,
Kyiv National University of Culture and Arts,
Ph.D. in Culturology
(Kyiv, Ukraine)
e-mail: shtefanka@ukr.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1683-3325>

SPECIFICITY OF ELECTRONIC DOCUMENTS IN THE SYSTEM OF LIBRARY FUNDS

The purpose of the article is to reveal the specifics of electronic documents in the system of modern library funds. **The methodology of the research** is based on general scientific methods of knowledge, including a systematic approach that helped to analyze the electronic document as an integral part of the library business, funds and electronic document space as general systems; theoretical-empirical, abstraction, analogy, analysis, deduction, induction, reduction and synthesis methods have been used. **Scientific novelty.** The specificity of electronic funds in the context of domestic and world tendencies in the development of library activity is investigated; various aspects of the formation of funds of electronic documents and electronic libraries as an integral part of the library fund of the 20th century have been analyzed; The concept of «electronic document», «electronic fund», as well as differences of electronic library fund from electronic library is specified. **Conclusions.** The specifics of electronic documents as forms, which appeared as a result of the synthesis of documentary diversity and computer technologies, were determined, and possessed the properties of a document, combined with a class of technetronic documents, with specific general characteristics, and at the same time personal characteristics. It is revealed that replenishment of the electronic library of the library at the present stage is one of the priority directions of domestic libraries activity, both at the local and national level, taking place within the framework of creation of a single information space and provision of information in national and international information systems, according to the state target national- cultural program for the creation of a unified information library system «Library XXI».

Key words: electronic document, electronic library fund, unified system of funds, information resources.